

РЕШЕНИЕ
2022 ел 11 июль

КАРАР
№ 14

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Иске Минзәләбаш авыл жирлеге Советының
«Ритуаль хезмәтләр оештыру, жирләү һәм
зиратларны карап тоту турындагы
нигезләмәне раслау турында»
2013 елның 12 октябрендәге 15 номерлы
карапга үзгәрешләр керту турында

«Россия Федерациясендә жирле дәүләт үзидарәсен оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Жирләү һәм күмү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон, 2022 елның 18 апрелендәге 02-07-01/2022 номерлы Сарман районы прокуратурасы протесты нигезендә Иске Минзәләбаш авыл жирлеге Советы карап итте:

1. Сарман муниципаль районының Иске Минзәләбаш авыл жирлеге башкарма комитетының «Ритуаль хезмәтләр оештыру, жирләү һәм зиратларны карап тоту турындагы нигезләмәне раслау турында» 2013 елның 12 октябрендәге 15 номерлы карапына түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) түбәндәге эчтәлекле 4.1 статья ёстәргә:

«4.1. Жирләү тәртибе

4.1.1 Жирләү - кешенең үлеменнән соң, аның ихтыярын исәпкә алыш, санитар һәм башка таләпләргә каршы килми торган гореф-гадәтләр һәм традицияләр нигезендә гәүдәне (өлешләрне) күмү буенча йола гамәлләре.

4.1.2. Улгән (һәлак булган) кешене авыл жирлеге территорииясендә жәмәгать зиратларында: Иске Минзәләбаш авылы, Күжак авылы зиратларында күмү эшләре башкарыла.

4.1.3 Улгән (һәлак булган) кешене жирләү, үз ёстенә жирләү бурычын алган зат тарафыннан шәхесен таныклый торган паспорт яисә башка документ күрсәтелгәндә, ЗАГС органнары тарафыннан бирелгән үлем турындагы таныклык нигезендә башкарыла.

4.1.4. Жәмәгать зиратларында жирләү дини, хәрби, башка гореф-гадәтләрне һәм традицияләрне исәпкә алыш башкарылырга мөмкин. Жәмәгать зиратларда аерым, тугандаш жирләүнен аерымланган жир кишәрлекләре (зоналары) каралган. Жирләүнен башка төрләре каралмаган.

4.1.5. Жәмәгать зиратлары территорияләрендә бушлай бирелә торган жир зурлығы үлгән кешене жирләү өчен бирелгән жир кишәрлекенең шул ук участогында үлгән ир (хатын) яисә яқын тұганын жирләүне гарантияләү өчен жирле үзидарә органы тарафынан билгеләнә.

4.1.6. Жирләү өчен тұләүсез бирелә торган жир участокларының зурлығы:

Жир участокларының зурлығы

Күмү төре	Озынлығы, м	Киңлеге, м	Мәйданы, кв.м
Аерым жирләү	2,3	1,4	3,5
2 кешегे тугандаш жирләү	2,3	2	4,6
3 кешеге тугандаш жирләү	2,3	3	6,9
Мәет көле салынган урнаны күмү өчен	1	0,8	0,8
2 кешеге гайлә жирләү	2,3	2	4,6
3 һәм аннан да күбрәк кешеге гайлә жирләү	2,3	6	13,8

Аерым жирләү - ире (хатыны), туганнары(балалар, ата-аналар, уллыкка алынганнар, уллыкка алучылар, бертуганнар һәм бертуган апалары-абыйлары, оныклары, бабалары, әбіләре), үлүченең (һәлак булучының) законлы вәкилләре яисә үлүченең (һәлак булучының) күмелүен үз өстенә алган башка туганнары (алга таба шулай ук - үз өстенә күмү бурычын алган зат), туганнары яки гайлә күмү түрінде, шулай ук шәхесләре эчке эшләр органнары тарафынан билгеләнмәгән, яки ире (хатыны), яқын туганнары, яки башка туганнары булмаган, яки законлы вәкил яки аларны күмүне гамәлгә ашыру мәмкин булмаганда хәбәр итеп мәгән ялғыз гражданнарны, гражданнарны күмү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торған күмү урыннары.

Тугандаш жирләү – мәрхүмне жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торған жирләү урыннары, шул ук урында мәрхүмнең хатыны яки яқын туганы күмелүне гарантияләнгән. Тугандаш күмү урыннары турыдан-туры үлгән кешене күмгәндә, яғни башкарма комитетка тугандаш жирләү урынын бирү турындағы гариза белән бирелә.

Гайләле (ыруглы) жирләү - өч һәм аннан да күбрәк үлгән туганнарны күмү өчен жирләү урыннары. Гайлә (ыруг) күмү урыннарын турыдан-туры үлгән кешене күмгәндә дә, булачак күмүләргә дә бирелә.

4.1.7. Каберләр арасы озын якларда кимендә 1 метр булырга тиеш, кыскасы - 0,5 метр. Кабернең озынлығы 1,8 м, киңлеге - 0,7 м, тирәнлеге - 1,5 м булырга тиеш. Үлгән балаларны күмгәндә каберләрнең зурлығы тиешенчә киметелергә мәмкин.».

2) түбәндәге эчтәлекле 4.2 статья өстәргә:

«4.2. Кабер өстендейге корылмалары урнаштыру һәм аларны карап тоту.

4.2.1. Кабер өстендейге корылмаларны (кабер ташларын) һәм зиратлардагы коймаларны урнаштыру бары тик бирелгән урыннар чикләрендә генә рөхсәт ителә. Урнаштырылған кабер корылмалары (кабер ташларын) һәм коймалар күмелгән

урыннар чикләреннән чыга торган яки күршеләргә чыгып торган өлешләр булырга тиеш түгел. Кабер өстендәге корылмаларның биеклеге 1,8 метрдан артмаска, койма - 1 метрдан артмаска тиеш.

4.2.2. Кабер өстендәге корылмаларда (кабер ташларда) язулар бу урында үлгәннәр турында мәгълүматлар дөреслеккә туры килергә тиеш.

4.2.3. Объектны билгеләнгән тәртиптә кешеләрнең сәламәтлегенә, күрше жирләү урыннарының сакланышына куркыныч тудыручы иске дип билгеләнгән тәртиптә тану очракларыннан тыш, кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) һәм коймаларны куллану вакыты чикләнми.

4.2.4. Кабер өстендәге корылмалар төзелеш нормаларының һәм кагыйдәләренең тиешле таләпләрен үтәп билгеләнә.

4.2.5. Гражданнар (оешмалар) урнаштырган кабер өстендәге корылмалар (кабер ташы, чәчәклек һ.б.) аларның милке булып тора.

4.2.6. Авыл жирлеге Башкарма комитеты кабер өстендәге корылмалар өчен матди жаваплылык тотмый.

4.2.7. Кабер өстендәге корылма булмаганда һәм каберлекне карау һәм күмү турында белешмәләр булмаганда, соңғылары законнарда билгеләнгән тәртиптә хужасыз дип танылырга мөмкин.».

2. Элеге каарны «Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәгълүмат порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм «Сарман муниципаль районы» муниципаль берәмлекенең рәсми сайтында <https://sarmanovo.tatarstan.ru> веб-адрес буенча «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырырга.

3. Элеге каарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемдә калдырам.

Иске Минзәләбаш авыл жирләгә
Советы рәисе

А.Н.Габдрахманов

